

amics de la sardana

de l'agrupació excursionista talaia

MES DE GENER DE 1972 - VILANOVA I LA GELTRU

L'any 1972 i la Sardana

Recordem que en aquest any que hem iniciat s'escau el primer centenari del naixement del mestre Josep Maria Soler (1872-1963), compositor de gran relleu i director artístic de la cobla «La Principal» de La Bisbal.

Un altre centenari és el de la naixença del pianista i compositor Joaquim Malats (1872-1912), qui tot i no havent-se dedicat específicament a la sardana, conservà sempre el seu esperit racial català.

Celebraran els seus noranta anys de vida els mestres Joan Balcells, antic director de l'Orfeó de Sants i Josep Gravalosa, ex-flaviolaire, fundador de la cobla «Barcelona» i compositor de sardanes.

També tindrem oportunitat d'evocar el setanta-cinquè aniversari del naixement del mestre Rafael Martínez Valls, autor de les populars sarsueles catalanes «Cançó d'amor i de guerra», «La legió d'honor» i d'altres. Un altre 75 aniversari és el de Josep Pla, un dels persistes que més s'han interessat per tot allò que es relacioni amb la sardana. També compleix setanta-cinc anys el mestre Albert Blancaflor, un altre autor que tot i no haver escrit sardanes, constitueix una de les grans figures de la música catalana.

El mestre Rafael Subirachs, director de l'Orfeó Vigueta, de l'Escola Municipal de Música i de la Banda Municipal de Vic, un dels nostres compositors més sensibles i intel·ligents, creador de sardanes de gran

relleu i transcendència, commemorà enguany els seus primers setanta anys.

La cobla «Barcelona» celebrà les noces d'or de la seva fundació, la qual tingué lloc l'any 1922, per iniciativa de Josep Gravalosa, el tenora Albert Martí i altres. De fet l'etapa més brillant de l'història de la cobla s'havia d'encetar dos anys després, amb la incorporació del primer fiscorn i compositor —ex-director de «La Principal» de Perelada— Josep Serra i Bonal i el flabiolaire Pere Moner.

Cal esmentar també el trentè aniversari de la mort del mestre Enric Morera (1865-1942) i els vint-i-cinc anys de la desaparició de Joaquim Palmada i Butinyà, (1865-1947), compositor i folklorista de Banyoles, director de la cobla «Els Juncans» i pare del compositor Rossend Palmada.

Finalment, tenim en portes el desè aniversari de la mort de quatre compositors de sardanes. El dia de Reis s'escau el desè aniversari de la mort de Vicenç Bou, a Torroella de Montgrí. El dia 5 de Maig, la del mestre Ricard Lamotte de Grignon. El 8 de juny, la del mestre Francesc Fornells i el 30 de maig, la del nostre estimat compatriota Eduard Toldrà i Soler, figura que caldria que fos recordada pels nostres sardanistes, mitjançant una colla d'actes.

E. M. P.

Els homes, els pobles i les llengües

Molts catalans, ofuscats per la diferència que hi ha entre el nombre de la gent que parla la nostra llengua i les grans masses que parlen els idiomes més potents (l'anglès, el francès, l'alemany, el rus, etc.), releguen llur llengua a un simple pasatemps, a un insípid divertiment domèstic, íntim. Medeixen el fet de la importància d'una llengua pel nombre dels qui la parlen.

El català, com totes les llengües del món, té les seves possibilitats. Examinem en aquesta taula que va al final d'aquest article l'estat de les llengües europees que són parlades per un nombre inferior al dels qui parlen en català. A Europa es parlen unes quaranta llengües. La nostra, com veiem, ocupa el número divuitè. Fixem-nos com la majoria de les llengües que segueixen després de la nostra i són considerades com a llengües oficials, tenen una història més recent i una literatura i una història inferiors a la nostra.

No podem mesurar les llengües per coeficients de practicitat. S'ha d'haver caigut en la rastresa total per no entendre-ho. Hi ha uns valors més alts que donen categoria a les llengües. No ho podem subjectar a un fet econòmic. Hi ha l'home. Hi ha tot un poble per entremig, amb un esperit, amb un desig de viure. Nosaltres creiem que les llengües, com tot el que ha produït la natura, és obra de Déu, qui, per mitjà d'elles, ha volgut que cada agrupament humà es manifestés segons llur manera d'ésser i així cada família humana col·lectiva fos més ella mateixa.

Sapiguem estimar i defensar amb tots els honors amb tota decisió, la

nostra llengua. L'hem rebuda en herència dels nostres pares i avis enllà dels segles. Ella també ha contribuït a l'heretatge universal de bondat i de bellesa de tota la humanitat.

Els homes del poble, els treballadors, n'hem de tenir, si cal, més consciència d'aquest fet, que els homes de les altres classes. Perquè per tal que hi hagi justícia total cal que la llengua del poble sigui tinguda en l'honor que es mereix. Els homes del treball, els qui són veritablement portadors de cultura de poble, hem de tenir el nas ben fi, no fos cas que ens indignés unes pessetes robades al germà i restéssim indiferents a aquelles menes d'injustícies que no sempre surten a flor de terra.

17 Suècia	7.000.000
18 Països catalans	6.800.000
19 Bulgària	6.500.000
20 Bielo-Rússia	6.000.000
21 Dinamarca	4.500.000
22 Finlàndia	3.950.000
23 Noruega	3.500.000
24 Ltuània	2.500.000
25 Albània	2.000.000
26 Eslovènia	2.000.000
27 Macedònia	1.500.000
28 Letònia	1.400.000
29 Gales	1.200.000
30 Estònia	1.000.000
31 Irlanda	1.000.000
32 Bretanya	800.000
33 Sardenya	600.000
34 Bascònia	500.000
35 Reto-Romànic (Suïssa)	475.000
36 Frisia (Hollanda)	400.000
37 Malta	330.000
38 Islàndia	183.000

XAVIER GARCIA

Vicenç Bou

El mestre Bou (1886-1962) representa, en el camp de la sardana, el prototipus del compositor popular. Les seves obres aviat es feren mestresses de la plaça i del carrer. Les seves sardanes estan íntimament lligades amb el poble. D'ell agafen les virtuts i els defectes. Unes i altres li donen l'autenticitat.

La gran novel·lista que signava Víctor Català definí aquest arrelament en el poble amb les paraules que digué a en Bou un dia després d'escoltar unes sardanes seves: «Les vostres sardanes porten barretina i van amb espadenyes».

Nascut a Torroella de Montgrí, hi estudià música, esent el seu primer mestre el mateix pare seu. Als vint-i-cinc anys ja era director de la cèlebre Cobla «Els Montgrins». Es en aquesta època que comença la llarga llista de les seves alegres i fascinadores sardanes que mai no passaran, aquelles sardanes tan representati-

ves, que tots tarallagem instintivament i que —vulgui's o no— portem tots al mig del cor, tant si estem de viatge com dalt d'uns taulons arrebossant una façana, el mateix mariner en alta mar que l'espeleòleg al fons d'una cima.

Recordem-les: Girona aimada, Angelina, Llevantina, El saltiró de la cardina. Elles són un testimoni de l'art exquisit que el nostre poble ell mateix s'ha sabut fer i crear, per propi gaudi; no, per encàrrec.

El Mestre descansa a la mateixa Torroella que el vegé nèixer, en un nínxol blanc, sense cap ostentació o, només amb la inscripció del nom, al costat dels seus conciudadants, els homes del poble, amb els quals es trobava a la botiga o a la taverna, al tros o a l'assaigs, fet un de més entre ells, ell que n'era la veu feta cultura, harmonia, sensibilitat, consciència.

Audició del mes de Gener

Tindrà lloc diumenge dia 9, a les 12'30 del migdia a la Plaça de l'Ajuntament, a càrrec de la Cobla Sitgetana.

Xarcuteria CASA GIL

Plaça Alcàsser de Toledo, 5 - Tel. 893 19 37

VILANOVA I LA GELTRU

Cervantes, 12 - 16
Telèfon 893 28 39

Magatzems Reunits

General Mola, 46
Telèfon 893 08 41

VILANOVA I LA GELTRU

OFERTA DE GENER

Anoraks, jaquetes,
pantalons,
vestits,
gavardines i abrics
maxi i midi
per a senyora,
senyor i nens.

A preus de Final de Temporada

Menjadors,
dormitoris,
tresillos
i gran nombre
de complements
de la llar.

TOT A MAGATZEMS REUNITS